ורבי יוסי הגלילי מידי אלא [באחר¹] כתיב

And ר' יוסי הגלילי; is it then written, 'only' [by another]

Overview

The ברייתא כites a dispute between ריה"ג and ריה" how to interpret the ברייתא of 2 לאם לא לאם לאם לנכרי (regarding a נמכר לנכרי). According to נמכר ווצא בשנת היובל וגו' (the מכר לנכרי). According to נמכר שאס וו יגאל באלה ויצא בשנת היובל וגול was not נמכר (by his relatives, which would have set him free immediately), but rather he was נגאל by others, he still has to work for them until however "שובל האל באלה באלה וובל he must serve them (the relatives) until גיובל but if he is אנאל באלה (not relatives) he is immediately freed. ריה"ג but if he is אלא' באלה (not relatives) he is immediately freed. אלא בארא מוספות אלא' באלה מוספות מוספות לוובל (מברא asks on אלא באלה באלה באלה באלה לווספות מוספות מוספות לווספות מוספות אלא באחר שלווספות מוספות מוספות מוספות מוספות אלא באחר אלא באחר לווספות מוספות מוספות אלא באחר אלא באחר

נראה דלא גרס ליה דפשטיה דקרא הכי הוא⁷ -

It appears to תוספות that we do not read the question of 'וריה"ג מידי אלא באחר כתיב', in our text, for the simple meaning of the verse indicates so, that אלה excludes אלה –

תוספות offers an additional reason why we are not 'גורס 'מידי אלא באחר כתיב':

ועוד דבמסקנא⁹ לא מתרצא ההיא קשיא בין לרבי יוסי הגלילי בין לרבי עקיבא⁹ -

1

 $^{^{1}}$ In our אמרא the text reads אלא (instead of באלה) אלא (באחר) . אלא

 $^{^{2}}$ נד, כה, כה, בהר) כה, נד.

 $^{^3}$ ריה"ג reads the פסוק as if it would say ואם לא יגאל (but rather by others), then ויצא ביובל השמר (by relatives) אלא באחר' (but rather by others), then ויצא ביובל השמר work for the יובל (but by האה [relatives] he is freed immediately).

ר"ע reads the פסוק as if it would say 'נגאל באלה ויצא בשנת לא 'אלא' ואם לא יגאל 'אלא'; meaning that if he was נגאל באלה שנאל work for his relatives until יובל, but if he was אינבל by others he is free immediately.

⁵ See footnote # 4.

⁶ See footnote # 3. How does ריה"ג since the פסוק does not state יובל, since the ויצא ביובל is only if no one redeemed him (not his relatives and not החר), but if someone redeemed him (whether אחר), but if someone redeemed him (whether אחר).

אלה פסוק states (ואם לא יגאל באלה וגו', it certainly indicates that we are (also) discussing another type of אלה besides אלה (namely others). For if the פסוק meant that he was not אלה altogether (see footnote # 6), the תורה should have written נגאל ויצא בשנת היובל indicates that there is another אלה (besides אלה אלה שובל 'see [however] footnote # 11). [However the question on מידי (that מידי that באלה כתיב 'say adding the word (אלא' באלה כתיב 'see [however] footnote # 11). [אלא' באלה כתיב 'אלא' באלה כתיב 'say adding the word (אלא' באלה כתיב 'say adding the word (אלא באלה כתיב 'say adding the word (אלא באלה כתיב 'say adding the word (אלא באלה כתיב 'say adding the word (אלה כתיב 'say adding the word (אלא באלה כתיב 'say add

⁸ The conclusion of the אמה is that both ר"ת and רה"ג agree that אלה is an exclusion (that only if he is redeemed with אלה does he go free, however if he is not redeemed with אלה he must serve those who redeemed him), the question is whether אלה refers to אהרים (the view of אהרים) and it excludes אהרים (that he must serve them), or whether אחרים (the view of אחרים) and it excludes קרובים (that he must serve them).

⁹ Both אחרים agree that אלא excludes אחרים (see footnote # 8). If there is a valid question of מידי אלא באחר כתיב; the question remains unanswered, since both "ר"ע וריה" interpret the פסוק to mean אלא באחר.

And additionally, according to the conclusion of the גמרא this question of מידי 'מידי this question of אלא באחר כתיב' or whether according to די"ג or whether according to ד"ע -

וברוב ספרים אינו ולספרים דגרסי ליה נראה להרב רבינו משה דהכי פירושו -

And in most texts the question of 'מידי אלא באחר כתיב' does not appear. And according to those who read it in their text, it appears to ה"ר משה that this is the explanation of the question -

מידי אלא [באחר] כתיב כיון דלא איירי כלל אלא מקרובים - מידי אלא

הידי אלא באחר כתיב, since the פסוק is only discussing redemption by relatives, so - מידי אלא באחר כתיב מנליה לרבי יוסי הגלילי דבשאר כל אדם לשעבוד

How does ריה"ג know that if he is redeemed by any others he must serve them -

Perhaps only relatives can redeem him but others cannot redeem him at all, even for the purpose that he should serve them. This explains the question of מידי אלא באחר כתיב.

ובהכי מתרצא שפיר אמסקנא¹² דמיירי קרא נמי אגאולת רחוקים¹³

And with this explanation of the question מידי אלא באחר כתיב', the question is properly answered according to the conclusion of the גמרא that the פסוק is also discussing באולת רחוקים -

ואם כן פשטיה דקרא הכי¹⁴ הוא למר כדאית ליה¹⁵ ולמר כדאית ליה:

So therefore the simple reading of the פסוק is so (that לא יגאל באלה, but rather אלא, but rather אלא, through someone who is not אלה, according to this master (ריה"ג) as he maintains, and according to the other master (ר"ע) as he maintains.

Summary

The simple reading of ואם לא יגאל באלה indicates that if נגאל another way he remains in servitude until יובל Alternately we may have thought (in the אלה that הו"א limits the rights of redemption to relatives only (but no strangers). However in the

 $^{^{10}}$ The פסוק (in פסוק (in בהר] או נגאל (ויקרא (בהר)) states או השיגה או השיגה מששפחתו משאר בשרו משאר בשרו משאר בודו או דודו או בן דודו או בן דודו או משאר בשרו ממשפחתו האולנו או השיגה the חורה. The הויגאלנו או משאר בשרו משאר בשרו של being redeemed by his relatives or by himself. There is no explicit mention of redemption by non-family members.

 $^{^{11}}$ The תורה writes אלה writes אלה to teach us that only אלה (which means קרובים) can redeem him; to the total exclusion of others. See footnote # 7.

¹² A marginal note amends this to למסקנא (instead of אמסקנא).

 $^{^{13}}$ Both agree that the word 'ונגאל' in the פסוק (see footnote # 10) is referring to גאולת.

¹⁴ We cannot say anymore as we asked initially that אלה means that he can only be redeemed by relatives and not by others (see footnote # 11) because we now know from ונגאל that others can also redeem him (see footnote # 13).

¹⁵ See footnote # 8 (who the אלה refers to, and what it excludes, according to both אלה.) אנר וריה"ג

conclusion we know that strangers may redeem, therefore אלה excludes those who are not אלה to continued servitude.

Thinking it over

The הר"מ explains that the question of מידי אלא באחר מידי was valid before we knew from the פסוק that there is a גאולה באחרים; however once we know that there is גאולה (as well), there is no question. If this is so; how come the ממרא later (after it taught us that גמרא refers to גאולת אחרים (asks 'הדרא קושיא לדוכתיה', seemingly there is no more אין since אלא באחר (and it cannot be an exclusion that אין און אחרים, since we have the פסוק $(17)^{17}$

¹⁶ See footnote # 14.

 $^{^{17}}$ See עצמות יוסף, פני אמות מnd עצמות רש"ש.